

PROPOSITIONES DAMNATAE

*Circa materiam, quae tractatur
in prima secunda.*

De Libertate.

PROPOS. DAMN.

1. **Q**uod voluntariè fit, etiamsi necessariò fiat,
liberè tamen fit. Est 39.

2. Sola violentia repugnat Libertati Hominis
naturali. Est 56.

D. THOMAS in 2. dist. 25. quæst. 1. art. 1. ad 2.
ad libertatem arbitrii pertinet, ut actionem aliquam
facere possit, VEL NON FACERE. Quod verò quis
voluntariè facit, si necessariò id facit, illius oppo-
situm facere non potest. Undè fuit propositio pri-
ma. Hinc amor beatificus, cum in eo sit felix
amandi necessitas, propriè liber dici nequit, quod
tamen Bayus asseruit. Dum enim lib. de Libero
arbitrio cap. 4. ait Angelos felici quâdam necessitate
constrictos Deum, atque justitiam immobiliter di-
ligere, postea cap. 6. eosdem Liberrimos vocat,
etiam in eo, quod justitiam diligunt.

Ad secundam sic Angelicus contra Gentes. cap.
68. Dominium, quod habet voluntas supra suos
actus, per quod in ejus potestate est velle vel non
velle (quod Dominium est de ratione libertatis)
excludit determinationem voluntatis AD UNUM &
violentiâ causæ externæ agentis. Non igitur sola
Violentia, seu coactio repugnat Libertati Hominis
naturali, sed præter exclusionem Violentiæ, seu
immunitatem à Coactione (ut ordinariè loquuntur)
requiritur etiam immunitas à Necessitate, seu deter-
minatione ad unum.

PROPOSITIONES DAMN.

3. **H**omo peccat etiam damnabiliter in eo, quod
necessariò facit. Est 67.

4. Is Libertatis modus, qui est à necessitate sub
liber-

libertatis nomine non reperitur in scripturis, sed solum nomen libertatis à peccato. Est 41.

D. THOMAS quæst. 6. de malo, hac positio tertia tollit rationem meriti, & demeriti in humanis actibus. Non enim videtur esse meritorium, vel DEMERITORIUM, quod aliquis sic EX NECESSITATE AGIT QUOD VITARE NON POSSIT. Proinde ruit hæc tertia. De hac latius infra ad tertiam Jansenianam.

Quoad quartam, illam facultas Theologica Lovaniensis refutat apud Steyaertium pag 173., Quod
 „ verò ad ipsum pertinet libertatis vocabulum; ne-
 „ que id verum est, eum libertatis modum, qui à ne-
 „ cessitate est, non reperiri in Scripturis sub no-
 „ mine libertatis; sed solum à peccato libertatis
 „ nomen. Ubi enim Paulus ait *subintroisse falsos*
 Ad Gal. „ *fratres ad explorandam ipsorum libertatem, quanta*
 „ *habebant in Christo JESU*, etiam libertatem signi-
 „ ficat, quæ est à necessitate, nec tantum liberta-
 „ tem à peccato, quæ interior & coram Deo est:
 „ sed exteriorem illam à necessitate observandæ
 „ Circumcisionis, cæterorumque servilium operum
 „ Moysaicæ Legis: quemadmodum eum locum Ve-
 „ teres & Græci & Latini interpretati sunt; usque
 „ aded ut præter eam libertatem, quæ est à necessi-
 „ tate naturæ, ex qua liberum arbitrium propriè
 „ nominatur, & illam, quæ est à violentia seu coac-
 „ ctione, agnoscenda sit non solum libertas à pec-
 „ cato, quæ Sanctis Dei hominibus Veteris Legis
 „ tempore non defuit, sed etiam libertas quædam
 „ Evangelica à jugo tam gravium tamque multi-
 „ plicium cæremoniarum: quâ libertate & ii nunc
 „ per Christum fruuntur, qui tamen peccato ser-
 „ vire non desinunt.

De peccato in genere, & peccato originali.

PROPOSITIONES DAMN.

1. **A**D Rationem, & definitionem peccati non pertinet voluntarium: nec definitionis quaestio est, sed causa & origo, utrum omne peccatum debeat esse voluntarium. Est 46.

2. Unde peccatum originis verè habet rationem peccati sine ulla ratione, ac respectu ad voluntatem, à qua Originem habuit. Est 47.

3. Peccatum Originis est habituali parvuli voluntate voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eò quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium. Est 48.

4. Et ex habituali voluntate Dominante fit, ut parvulus discedens sine regenerationis Sacramento, quando usum rationis consecutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blasphemet, & Legi Dei repugnet. Est 49.

D. THOMAS I. 2. q. 74. art. 3. in corp. in voluntario consistit ratio peccati. Quod repetit infinitis in Locis.

Thomæ suffragatur Celeberrimum Augustini effatum. Peccatum adèd est voluntarium, ut si non sit voluntarium, non sit peccatum. Undè illud dogma apud Theologos Commune est.

Hinc peccatum originis verè habet rationem peccati, quia EST VOLUNTARIUM VOLUNTATE PRIMI PARENTIS I. 2. q. 81. 1. in corp.

Et ità est voluntarium voluntate primi parentis, ut non sit voluntarium Proprià ipsius parvuli voluntate, seu habituali, seu actuali, sed tantùm sit voluntarium voluntate Adami, in quo tamquam in Capite totius humani Generis voluntas continebatur. Id egregiè more suo explicat Angelicus articulo præcitato. *Homines ex Adam derivati sunt tamquam multa membra unius corporis: actus autem*

unius membri corporalis, puta manûs, non est voluntarius voluntate ipsius manûs, sed voluntate anima, qua primò movet membrum, undè homicidium, quod manus committit, non imputaretur manui ad peccatum, si consideraretur manus secundum se, ut divisa à corpore, sed imputatur ei in quantum est aliquid hominis, quod movetur à primo principio motivo hominis. Sic igitur inordinatio, seu culpa originalis, qua est in homine, non est voluntaria VOLUNTATE IPSIUS, SED VOLUNTATE PRIMI PARENTIS, qui movet motione Generationis omnes, qui ex ejus origine derivantur, sicut voluntas anima movet omnia membra ad actum.

Quantum ad Propositionem quartam, sic pag. 117. Steyaertius in Prop. Damnatas. Excedit ista exaggeratio voluntatis habitualis in parvulo non baptizato: quasi nimirum per illam parvulus ita comparatus sit; ut mox ac utitur ratione, prorumpat in actuale Dei odium, ejusque blasphemiam; caeteraque id genus horrendissima & omnium gravissima peccata: quod nemo alius umquam finxit. Aversam à Deo voluntatem gerat ille; sed ad Dei odium, ejusque blasphemiam, ut mox prorumpat, quid necesse?

PROPOSITIONES DAMN.

5. **O**Mnes omninò afflictiones justorum sunt ultiones peccatorum ipsorum: unde Job, & Martyres, qua passi sunt, propter sua peccata passi sunt. Est 72.

6. Nemo prater Christum, est absque peccato originali: hinc B. Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractam, omnesque ejus afflictiones in hac vitâ, sicut & aliorum justorum, fuerunt ultiones peccati actualis, vel originalis. Est 73.

D. THOMAS 2. 2. q. 64. art. 1. ad 4. Pœnalitates, seu afflictiones diversimodè in diversis inveniuntur..... vel propter remedium salutis ejus, qui hujusmodi pœnalitatibus subditur, ut scilicet per hoc à peccatis arceatur: aut etiam DE VIRTUTIBUS NON SUPERBIAT, ET PER PATIENTIAM CORONETUR. Non igitur

igitur omnes justorum afflictiones sunt ultiones peccatorum ipsorum. Hæc D. Thomæ verba perpendant, ruminentur, sibi que in consolationem applicent illi, quos agitat concatenata malorum series. Vide etiam infra Propositiones *Quesnel* titulo *de afflictione innocentis*.

Præterea quoad hanc, & sextam, damnantur hæc propositiones, ait Suarez citatus ab eximio Steyaertio pag. 117. Quia in primis temere in iis dictum est, omnes afflictiones justorum, & Martyrum fuisse ultiones peccatorum suorum. Deinde quia in hoc equiparatur B. Virgo cæteris Sanctis, & quidem quasi in dubium revocando, an non habuerit peccatum actuale. Non autem damnatur hæc Propositio propter nullam assertionem de Conceptione B. Virginis in originali peccato.

PROPOSITIONES DAMN.

7. **O**mne scelus ejus est conditionis, ut suum auctorem, & omnes posteros eò modò inficere possit, quo infecit prima transgressio. Est 52.

8. Quantum est ex vi transgressionis, tantum meritorum malorum à generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitiis, quam qui cum majoribus. Est 53.

D. THOMAS I. 2. q. 81. art. 1. in corp. peccatum primi Parentis est peccatum Nature... corrumpens totam Naturam humanam. art. 2. ad 3. Aliorum verò, seu alia peccata sunt PURÈ PERSONALIA, ideoque NON TRADUCIBILIA, seu infectiva, hinc ruit propositio septima.

Octava supponit Concupiscentiam, seu fomitem peccati, qui ex culpa Originali profluit, non esse, quantum est ex vi transgressionis, in omnibus æqualem, sed unum cum minoribus ex vi illâ nasci vitiis, alium cum majoribus.

At hoc refellitur I. 2. q. 82. art. 4. ad 1. Quod unus homo sit promissor ad concupiscendum, quam alter, hoc non est ratione peccati originalis, cum in omnibus ÆQUALITER solvatur vinculum Originalis

originalis Justitia, & EQUALITER in omnibus partes inferiores anima sibi relinquuntur: sed accidit hoc ex diversa dispositione potentiarum.

De Concupiscentia, & ejus Motibus.

PROPOSITIONES DAMN.

I. *Prava desideria, Quibus ratio non consentit & qua homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto non concupisces. Est 50.*

2. Concupiscentia, sive lex membrorum, & prava ejus desideria, qua inviti sentiunt homines, sunt vera legis inobedientia. Est 51.

3. Motus pravi concupiscentia sunt pro statu Hominis vitiosi, prohibiti præcepto non concupisces. Unde homo eos sentiens & non consentiens transgreditur præceptum, quamvis transgressio in peccatum non deputetur. Est 75.

4. Quam diu aliquid concupiscentia carnalis in diligente est, non facit præceptum diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo. Est 76.

5. Concupiscentia in renatis relapsis in peccatum mortale in quibus jam dominatur, peccatum est, sicut & alii habitus pravi. Est 74.

D. THOMAS 22. q. 122. art. 6. ad 3. *per præcepta prohibitiva concupiscentia non intelligitur prohiberi primus motus concupiscentia, adeoque non prohibentur præcepto non concupisces prava desideria, quibus ratio non Consentit, & quæ homo invitus patitur, illa enim sunt primus motus concupiscentia.*

Quid igitur prohibetur per illud præceptum non concupisces? prohibetur, inquit Angelicus ibidem immediatè, directè consensus voluntatis, qui est in opus, vel delectationem. Proindeque adversus illud præceptum non impingit homo, dum illos motus invitus, & non consentiens patitur: frustra dictum est, inquit Augustinus lib. 5. contra

Julianum

Julianum cap. 3. post concupiscentias tuas non Ecclesia-
 eas: si jam quisque reus est, quia tumultuantes, stici 18.
 Et ad mala trahere nitentes sentit eas. Hinc pat-
 tet responsio ad tres priores Propositiones. Por-
 rò circa illa verba tertiæ assertionis, quamvis
 transgressio in peccatum non deputetur: recte Stey-
 aertius pag. 120. sequentia observat: iste modus
 loquendi non poterat fidelium aures non offendere
 ex quo sectarii eâdem phrasi hæreses quasdam suas
 exprimere consueverant.

Propositio quarta manifestam patitur instantiam
 in Apostolo. Nonne ille præceptum de diligendo
 Deo ex toto corde, implevit? ille, inquam, to-
 tus divino amore exæstuans? quoties tamen gra-
 vissimis carnis stimulis exagitatus non exclamavit,
 sentio aliam legem in membris meis, repugnantem
 legi mentis meæ! potest igitur aliquis legem di-
 lectionis verè adimplere, etiamsi sit in diligente
 stimulus carnis, qui relinquitur in homine propter
 spirituale exercitium, ut videlicet contra concupi-
 scentiam pugnans victoria coronam accipiat. 3. p.
 q. 68. art. 3. in corp.

Quoad ultimam, notanda sunt verba D. Tho-
 mæ 1. 2. q. 78. art. 2. in corp. Potest contingere,
 inquit, quod aliquis habens habitum vitiosum pro-
 rumpat in actum virtutis: eò quòd ratio non tota-
 liter corrumpitur per malum habitum... sed quan-
 documque aliquis utitur habitu vitioso, necesse est,
 quod peccet. Sic igitur & ille, in quo concupis-
 centia jam dominatur, seu qui habitu isto Libi-
 dinis jam involutus est, potest interdum prorump-
 ere in actum virtutis, potest sistere libidinem,
 seque ipsum refrænare: quod si tamen vitioso ut-
 tur habitu Prædominanti cedens cupiditati, tunc
 reverà peccat. Et quia plerumque in peccato
 carnis, cui quis per habitum alligatus est, vitia
 quasi profunduntur, idèd concupiscentia in renatis
 relapsis in peccatum mortale, in quibus jam domi-
 natur, isto sensu peccatum est, quod proportiona-
 biliter de aliis etiam habitibus pravis dici potest,
 ipsa

ipsa tamen concupiscentia *habitualis*, aliique habitus in se sumpti, dummodò non exerant se in actum, *proprie* loquendo peccata non sunt. Nonne è contra talibus immerfi habitibus nonnulli ingenti nisû, curâ, molimine, conglomeratisque viribus, miserante, & opitulante Deo, ex istis eluctantur?

De Peccato veniali.

PROPOSITIO DAMN. UNICA.

Nullum est peccatum ex naturâ suâ veniale, sed omne peccatum meretur pœnam aeternam. Est 20
D. THOMAS 1. 2. quæst. 88. art. 2. in corp. *Quandoque voluntas peccantis fertur in id, quod in se continet quandam inordinationem, non tamen contrariatur dilectioni Dei, & proximi, sicut verbum otiosum, risus superfluous, & alia hujusmodi, & talia sunt PECCATA VENIALIA EX SUO GENERE. Datur igitur peccatum ex naturâ suâ veniale.*

De Legibus, seu Præceptis Divinis.

PROPOSITIO DAMN. UNICA.

Definitiva hæc sententia, Deum homini nihil impossibile præcepisse, falsò tribuitur Augustino, cum Pelagii sit. Est 54.

Cum Bajus asserat hanc non esse Augustini, sed Pelagii sententiam, en celebratissima sancti Doctoris verba lib. de naturâ & gratiâ cap. 43. & lib. 2. de pecc. merit. cap. 6. DEUS IMPOSSIBILIA NON JUBET. Vide infra latiùs ad primam Jansenianam.

Magno Augustino suffragatur D. THOMAS fidelissimus ejus & interpretes & sectator q. 24. de veritate art. 14. ad 1. *illud, quod præcipit Deus, NON EST IMPOSSIBILE HOMINI AD SERVANDUM.*

De

De operibus factis sine gratia.

PROPOSITIONES DAMN.

1. **L**iberum Arbitrium sine Gratia Dei adjuutorio non nisi ad peccandum valet. Est 27.

2. Omnia infidelium opera sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia. Est 25.

3. Omnis amor creaturae rationalis aut vitiosa est cupiditas, quâ mundus diligitur, quâ à Joanne prohibetur, aut Laudabilis illa Charitas, quâ per Spiritum sanctum in corde diffusâ Deus amatur. Est 38.

4. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur ut author natura, & Gratuiti, quo Deus amatur ut Beatorificator, vana est, & commentitia, & ad illudendum sacris litteris, & plurimis Veterum testimoniis excogitata. Est 34.

5. Amor naturalis qui ex viribus natura exoritur, ex sola Philosophia per elationem praesumptionis humanae cum injuriâ Crucis Christi defenditur à nonnullis Doctoribus. Est 36.

6. Cum Pelagio sentit, qui boni aliquid naturalis, hoc est, quod ex natura solis viribus ortum ducit, agnoscit. Est 37.

7. Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrii bonus sive non malus, & gratia Christi injuriam facit, qui ita sentit & docet. Est 65.

8. Pelagianus est error dicere, quod liberum arbitrium valet ad ullum peccatum vitandam. Est 28.

9. Non soli fures ii sunt, qui Christum viam, & ostium veritatis, & vitam negant; sed etiam qui-cumque aliunde quam per ipsum in viam justitiae, (hoc est, aliquam justitiam) conscendi posse docent. Est 29.

10. Aut tentationi ulli sine gratia ipsius adjuutorio

coris resistere hominem posse, sic ut in eam non inducatur, aut ab ea non superetur. Est 30.

11. Omne, quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est. Est 35.

12. In omnibus suis actibus peccator servit dominanti Cupiditati. Est 40.

13. Cum Pelagio sentiunt, qui textum Apostoli ad Romanos 2. Gentes quæ legem non habent, naturaliter quæ legis sunt faciunt: intelligunt de gentibus fides gratiam non habentibus. Est 22.

D. THOMAS q. 24. de veritate a. 4. Bonum quod est supra naturam, constat liberum arbitrium non posse sine gratiâ, quia per huiusmodi bonum homo vitam aeternam meretur, constat autem quod sine gratiâ homo mereri non potest. ILLUD AUTEM BONUM QUOD EST NATURÆ HUMANÆ PROPORTIONATUM, POTEST HOMO PER LIBERUM ARBITRIUM EXPLERE. Falsum igitur est liberum arbitrium sine gratiâ Dei adjutorio non nisi ad peccandum valere, cum possit sine gratia bonum naturæ humanæ proportionatum explere, seu quædam opera exercere moraliter bona.

Cumque & hoc possint infideles, consequenter omnia illorum opera non sunt peccata, nec Philosophorum Virtutes sunt vitia. Specialiter tamen hoc quoad infideles probatur ex Angelico 22. q. 10. a. 4. in corpore. Peccatum mortale tollit gratiam gratum facientem, non autem totaliter corrumpit bonum naturæ, unde cum infidelitas sit quoddam peccatum mortale, infideles qui dem gratiâ carent, remanet tamen in eis aliquod bonum naturæ. Undè manifestum est, quod infideles non possunt operari opera bona, quæ sunt ex gratia scilicet opera meritoria: tamen bona opera, ad quæ sufficit bonum naturæ, operari possunt: unde NON OPORTET, QUOD IN OMNI SUO OPERE PECCENT.

Hinc omnis amor creaturæ rationalis non est aut vitiosa cupiditas, quâ mundus diligitur, quæ à Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, quâ per Spiritum Sanctum in corde diffusâ Deus amatur, mediat enim amor boni honesti non extinctus

tinctus, sed vel in Gentilibus residuus, quo illi V. G. vel parentes diligunt, vel misericorditer feruntur in pauperes. Is non vitiosa est cupiditas, cum sit actus moraliter bonus, nec laudabilis illa charitas, cum non sit supernaturalis, nec ad vitam perducatur æternam.

Vana proinde non est distinctio duplicis amoris, *naturalis* videlicet quo Deus amatur ut author naturæ (seu fons totius honestatis) & *gratuiti*, quo Deus amatur, ut Beatificator: nec defenditur cum injuriâ Crucis Christi à nonnullis Doctoribus.

Distinctio illius etiam meminit Doctor Angelicus 1. ad Corinth. 13. Lect. 4. *Amor*, inquit, *est quædam vis unitiva, & omnis amor in unione quâdam consistit. Undè secundum diversas uniones diversæ species amicitie distinguuntur. Nos autem habemus duplicem conjunctionem cum Deo. Una est quantum ad Bona naturæ, alia quantum ad Beatitudinem. Secundum primam communicationem ad Deum, est amicitia naturalis. Secundum verò communicationem secundam est amor charitatis.*

Ex Dictis patet responsio ad propositiones reliquas.

De peccatoribus cum & ipsi nonnulla opera naturaliter, seu moraliter bona exercere possint, conformiter ad infideles loquendum est.

Nec est difficultas circa *nonam*. Sanè aliundè etiam quam per Christum conscenditur in viam *justitiæ*; non *supernaturalis* (hoc enim foret impium, & Pelagianam saperet hæresim) sed *naturalis*.

Quidni etiam homo sine gratiæ adjutorio *levi* queat tentationi resistere? *Homo infirmus non potest quidem perfectè moveri motu hominis sani, nisi sanetur auxilio medicina, potest tamen per seipsum aliquem motum habere.* 1. 2. q. 109. a 2. in corp. Sic & liberum arbitrium, quod per peccatum originale debilitatum & infirmatum est, non potest sine medicinali gratiæ auxilio graves superare tentationes, valet tamen per seipsum leves. Vide infra Propositiones *Quesnel* sub eodem titulo.

De

De Justitia , seu Justificatione.

PROPOSITIONES DAMN.

1. **J**ustificatio impij fit formaliter per obedientiam legis, non autem per occultam communicationem, & inspirationem gratia, qua per eam justificatos faciat implere legem. Est 96.

2. Justitia, quâ justificatur per fidem impius, consistit formaliter in obedientiâ Mandatorum, quæ est operam justitia, non autem in gratiâ aliquâ anima infusâ, quâ adoptatur homo in filium Dei, & secundum interiorem hominem renovatur, ac Divina Natura consors efficitur, ut sic per Spiritum sanctum renovatus deinceps benè vivere, & Dei mandatis obedire possit. Est 42.

3. In hominibus pœnitentibus ante Sacramentum absolutionis, & in Catechumenis ante Baptismum, est vera justificatio, separata tamen à remissione peccatorum. Est 43.

4. Illa distinctio duplicis justitiæ, alterius, quæ fit per spiritum Charitatis inhabitantem, alterius, quæ fit ex inspiratione quidem Spiritûs sancti cor ad Pœnitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis, quâ Divina legis justificatio impleatur, rejicitur. Est 63.

5. Item & illa distinctio duplicis vivificationis, alterius quâ vivificatur peccator, dum ei pœnitentia, & vitæ novæ propositum, & inchoatio per Dei gratiam inspiratur, alterius, quâ vivificatur qui verè justificatur, & palmes vivas in vite Christo efficitur, pariter commentitia est, & Scripturæ minimè congruens. Est 64.

D. THOMAS I. 2. q. II 3. a. 2. in corp. Respondeo dicendum, quòd homo peccando Deum offendit. Offensa autem non remittitur alicui, nisi per hoc quòd animus offensi pacatur offendenti, & ideo secundum hoc peccatum nobis remitti dicitur, quòd Deus nobis pacatur. Quæ quidem pax consistit in dile-

dilectione, quâ Deus diligit nos. . . effectus autem divina dilectionis in nobis, qui per peccatum tollitur, est gratia, quâ homo fit dignus vitâ eternâ, à quâ peccatum mortale excludit, & ideo non posset intelligi Remissio culpe, seu justificatio, si NON ADESSET INFUSIO GRATIÆ Justificatio igitur fit per gratiam, quæ per eam justificatos faciat implere legem: adeoque non fit formaliter per obedientiam legis, cum talis obedientia non exerceatur nisi per gratiam, *quâ homo consors factus Divina Natura ad optatur in filium Dei* 1. 2. q. 114. a. 3. in corp.

Undè justitia, quâ justificatur impius, non consistit formaliter in obedientia mandatorum; sed in GRATIÆ ADOPTIONIS: quâ per Spiritum Sanctum renovatus benè vivere, & Dei mandatis obedire possit.

Porro gratia illa adoptionis in filios Dei, seu justificatio nequaquam consistit cum peccatis. *Vocatur justificatio impii, quâ aliquis transmutatur à statu injustitiæ per REMISSIONEM PECCATI in statum justitiæ.* 1. 2. q. 113 art. 1. in corp. unde justificatio non est separata à remissione peccatorum.

Quarta, & quinta propositio refellitur ex distinctione, quam statuunt Theologi inter Gratiam *Actualem*, quâ homo interiùs excitatur, movetur, inclinatur ad benè operandum, & justificationem consequendam, & gratiam *habitualement*, quâ homo justificatur, sanctificatur, Deo fit acceptus, & amicus, fit ejus filius, ac palme vivus in vite Christo efficitur.

Porro Gratia *actualis*, seu moventis, excitantis &c. ac *habitualis* meminerunt Sacrae Paginae. Exprimatur illa Psal. 58. *Misericordia ejus præveniet me:* & Apocal. 3. *Ecce sto ad ostium, & pulso:* hæc verò 1. Joan. 3. *Videte qualem charitatem dedit nobis Deus, ut filii Dei Nominemur & simus:* & ad Rom. 8. *ipse Spiritus reddit Testimonium spiritui nostro, quod simus filii Dei.* Quid sexcenta pro utraque gratiâ loca recenseam? sed nonne &

Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 4. dicit, quod attritio sit donum Dei & Spiritus Sancti impulsus, NON ADHUC QUIDEM INHABITANTIS, SED TANTUM MOVENTIS? Non igitur utraque distinctio rejicienda est.

De Bonorum operum meritis.

PROPOSITIONES DAMN.

I. **O**pera Catechumenorum, ut fides & penitentia antè remissionem peccatorum facta sunt vita aeterna merita, quam vitam ipsi non consequentur, nisi priùs precedentium delictorum impedimenta tollantur. Est 18.

2. Opera bona à filiis adoptionis facta non accipiunt rationem meriti ex eo, quod fiunt per spiritum adoptionis inhabitantem corda filiorum Dei: sed tantum ex eo, quod sunt conformia Legi, quodque per ea praestatur obedientia Legi. Est 13.

3. Ratio meriti non consistit in eo, quod qui bene operatur, habeat gratiam, & inhabitantem Spiritum Sanctum, sed in eo solum, quod obedit divinae Legi. Est 15.

4. Opera justitia, & temperantia, quae Christus fecit, ex dignitate personae operantis non traxerunt majorem valorem. Est 19.

5. Pelagii sententia est, opus bonum citra gratiam adoptionis factum non est Regni caelestis meritorium. Est 12.

6. Sentiunt cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum deificum. Est 17.

7. Illa Doctorum distinctio divinae legis mandata bifariam impleri, altero modo quantum ad praceptorum operum substantiam tantum; altero quantum ad certum quemdam modum, videlicet secundum quem valeant operantem perducere ad regnum aeternum (hoc est ad modum meritorium) commentitia est, & explodenda. Est 61.

8. Illa quoque distinctio, quae opus dicitur Bifariam

fariam bonum, vel quia ex objecto, & omnibus circumstantiis rectum est, & bonum (quod moraliter bonum appellare consueverunt) vel quia est meritorium regni aeterni, eò quòd fit à vivo Christi membro per spiritum Charitatis, rejicienda est. Est 62.

9. Quod piè, & justè in hac mortali vitâ usque in finem conservati vitam consequimur aeternam, id non propriè gratia Dei, sed ordinationi naturali statim initio creationis constituta justo Dei judicio deputandum est: neque in hac distributione bonorum ad Christi meritum respicitur, sed tantùm ad primam institutionem generis Humani in quâ Lege Naturali constitutum est, ut justo Dei judicio obedientia mandatorum vita aeterna reddatur. Est 11.

10. In redemptis per gratiam Christi nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratis indigno collatum. Est 8.

11. Operibus plerisque, quæ à fidelibus fiunt, solum ut Dei mandatis pareant, cujusmodi sunt, obedire Parentibus, depositum reddere, ab Homicidio, à furto, à fornicatione abstinere, justificantur quidem homines, quia sunt legis obedientia & vera legis justitia, non tamen iis obtinent incrementa virtutum. Est 44.

12. Opera bona justorum non accipient in die judicii extremi ampliorem mercedem, quam justo Dei judicio mereantur accipere. Est 14.

D. THOMAS 22. q. 2. art. 9. in corp. actus nostri sunt meritorii in quantum procedunt ex Gratia: & I. 2. q. 114. art. 5. Gratia est principium cujuslibet boni operis meritorii: gratia verò nequaquam consistit cum peccatis, ut ad prop. 3. præcedentem mox vidimus: proindè opera Catechumenorum antè remissionem peccatorum non sunt vitæ aeternæ merita, seu meritoria, suppositâ autem remissione peccatorum, sunt meritoria tum in his, tum in aliis ratione gratia inhabitantis corda filiorum Dei.

Unde perperam dicitur, quod bona opera facta à filiis adoptionis accipiant tantùm rationem me-

riti, ed quoddam sint Conformia legi : Principium enim & radix meriti est Gratia, ut statim ex D. THOMA collegimus. Suffragatur scriptura Joan. 1. *sicut palmes non potest ferre fructum, nisi manserit in vite, sic nec vos, nisi in me manseritis* : per Charitatem, aut Gratiam.

Hinc ad meritum requiritur non solum opus bonum, sed etiam operantis dignitas, & excellentia ad statum amicitiae, & filiationis Divinae elevari.

Ex quo sequitur, opera justitiae & temperantiae, quae Christus fecit, ex DIGNITATE PERSONAE OPERANTIS majorem traxisse valorem.

Nec sententia requirens ad meritum dignitatem operantis, ita ut ille debeat esse in gratia, seu per gratiam adoptionis sublimatus ad statum Deificum, est sententia Pelagii : Illam tenet, & docet Scriptura sacra loco citato, Angelicus, & omnis Torrens Theologorum, unanimiter sex inter conditiones ad meritum requisitas etiam hanc tanquam unam ex *Præcipuis* statuendum personam scilicet merentem debere esse in gratia constitutam.

Possunt quidem mandata Legis impleri quantum ad præceptorum operum substantiam, & exerceri opera moraliter bona ab illis, qui sunt extra gratiam, ut supra titulo de operibus factis sine gratia vidimus ex SS. Augustino, & Thoma ; non tamen mandata secundum certum quemdam modum videlicet secundum quem valeant operantem perducere ad regnum æternum (hoc est ad modum meritorium) impleri possunt, nec exerceri opera meritoria regni æterni sine gratia. Unde illæ ambæ distinctiones explodendæ, aut rejiciendæ non sunt, utpote fundatæ in Præclarissimis Ecclesie Doctoribus. Novissima verba sunt Augustini adversus Julianum : *per gratiam solum potest homo ad æternum Dei donum, regnumque perducere.*

Hinc quod pie & justè in hac mortali vitâ usque in finem converteri vitam consequimur æternam ; id certè non ordinationi naturali, qua statim initio creationis constitutum est, ut justo Dei judicio obedientiae

diētiæ mandatorum vita æterna reddatur, sed *pro-*
priè Gratia Dei adscribendum est: omne enim opus
 meritorium profluit ex Gratia, per quam impletur
obediētia mandatorum; præsertim verò *perseveran-*
tia finalis tot inter procellas felicem portum nacta.
Deus gratis perseverantiæ bonum largitur, cuiusque
illud largitur I. 2. q. 114. a. 9. Retinet quidem Perse-
 verantia vitam consecuta æternam justæ retributio-
 nis rationem, sed celeberrima verba Augustini sunt.
Deus dum nostra merita coronat, SUA DONA CO-
 RONAT.

Non sic tamen extollenda est Gratia; ut statua-
 mus nullum posse inveniri bonum meritum, quod
 non sit gratis indigno collatum, cum & *justi me-*
reantur augmentum Gratia (I. 2. q. 114. a. 8. ad
 3.) Quæ proinde non confertur *indignis*, sed *bo-*
norum operum, quæ exercent, *intuitu*.

Undè & iis obtinent *incrementa virtutum*.

Quoad propositionem ultimam, communis est
 Theologorum assertio, justorum merita à Deo præ-
 miari *ultra condignum* ex effusissimo in filios suos
 amore, & liberalitate. Itaque opera bona justorum
 accipient in die iudicii extremi ampliorem merce-
 dem, quam iusto Dei iudicio mereantur accipere.

De meritis Angelorum & primi Hominis.

PROPOSITIONES DAMN.

I. **N**Ec Angeli, nec primi hominis adhuc integri
 merita rectè vocantur gratia. Est 1.

2. Primi hominis integri merita fuerunt prima crea-
 tionis munera, sed juxta modum loquendi Scripturæ
 non rectè vocantur gratia: quò fit, ut tantùm merita,
 non etiā gratia debeant nuncupari. Est 7.

3. Deus concessa homini integro, & Angelo forsitan
 non improbandà ratione possunt dici gratia, sed quia
 secundum usum Scripturæ sacræ, nomine gratia ea
 tantùm munera intelliguntur, quæ per Jesum Chri-
 stum male merentibus, & indignis conferuntur, ideò
 neque

neque merita, neque merces, qua illis redditur, gratia dici debet. Est 9.

4. Et bonis Angelis & Primo Homini, si in illo statu perseverassent usque ad ultimum vitam, felicitas esset merces, & non gratia. Est 3.

5. Vita aeterna homini integro, & Angelo promissa fuit intuitu bonorum operum: & bona opera ex lege natura ad illam consequendam per se sufficiunt. Est 4.

6. In promissione facta Angelo, & primo homini continetur naturalis justitia constitutio, qua pro bonis operibus sine alio respectu vita aeterna justis promittitur. Est 5.

7. Naturali lege constitutum fuit homini, ut si in obedientia perseveraret, ad eam vitam pertransiret, in qua mori non posset. Est 6.

8. Sicut opus malum ex natura sua est mortis aeterna meritorium, sic opus bonum ex natura sua est vitae aeterna meritorium. Est 2.

D. THOMAS 22. q. 182. a. 2. Radix merendi est Caritas, suo gratia: quod etiam locum habet tum in Angelo, tum in primo homine. Probatum hoc primo de Angelo. 1. p. q. 62. a. 2. Si aliquid sit supra naturam, voluntas id assequi non potest, nisi ab aliquo alio supernaturali principio adjuncta: Beatitudo autem ultima excedit & naturam angelicam, & humanam a. 4. O & ideo dicendum est, quod Angelus beatitudinem obtinere seu mereri non potuit nisi per auxilium gratiae, quod est supra naturam. Confirmatur illud ibidem. ANGELUS PER GRATIAM BEATITUDINEM MERUIT. Et ad 2. CONVERSIONE NATURALI angelus non meruit beatitudinem, sed conversione charitatis, quae est PER GRATIAM.

Probatum id modo de primo homine. 1. 2. q. 114. a. 2. in corp. Hominis sine gratia duplex status considerari potest. Unus quidem natura integra, qualis fuit in Adam ante peccatum. Alius autem natura corrupta, sicut est in nobis ante reparationem gratiae. Si ergo loquamur de homine quoad primum statum, sic una ratione non potest homo mereri ABSQUE GRATIA VITAM AETERNAM PER PURA NATURALIA: quia scilicet meri-

sum hominis dependet ex præordinatione divinâ: Actus autem cujuscumque rei non ordinatur divinitus ad aliquid excedens proportionem virtutis, quæ est principium actus: hoc enim est ex institutione divina providentiæ, ut nihil agat extra virtutem. Vita autem æterna est quoddam bonum excedens, proportionem naturæ creatæ... & inde est, quod nulla natura creatæ est sufficiens principium ACTUS MERITORII VITÆ ÆTERNÆ, nisi super addatur aliquod supernaturale donum QUOD GRATIA DICITUR. Si vero loquamur de homine sub peccato existente, seu in statu naturæ corruptæ (q. 109. a. 2. in corp.) Sic virtute gratuita superaddita virtuti naturæ indiget homo quantum ad duo, scilicet ut sanetur, & ulterius ut bonum supernaturalis virtutis operetur, quod est meritorium. Ex hoc clarissimo, solidissimoque D. Thomæ discursu totum harum propositionum systema evertitur. Probatur namque Adamum non potuisse mereri absque gratiâ vitam æternam, eò quod vita æterna sit quoddam bonum excedens proportionem naturæ creatæ. Aliunde tamen Gratia; quæ in hoc statu intuitu meritorum Jesu Christi datur, specialior & major est, datur enim homini quantum ad duo: primò scilicet ut sanetur; gravem quippe ei infirmitatem peccatum originale quoad voluntatem, intellectum & appetitum inferiorem inflixit: atque idè gratia illa vocatur medicinalis, secundò datur, ut bonum supernaturalis ordinis operetur: Licet vero hæc Gratia sit major, illa tamen, quæ Adamo in statu naturæ integræ, & sanæ collata est (quæ idcirco appellatur gratia sanitatis) non desinit esse vera Gratia, utpote gratuitum Dei donum excedens proportionem naturæ creatæ. Hinc Augustinus (quem perperam Bayus suum in patronum allegat) dicit libro de correptione & gratia cap. XI. Quid verò? Adam non habuit Dei GRATIAM? imo verò habuit MAGNAM, sed disparem, ut jam dictum est, nempe sanitatis. Item enchir. cap. 106. SINE GRATIA NEC TUNC ULLUM MERITUM ESSSE POTUISSET. Unde